

**DIDESNIO POVEIKIO TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ POVEIKIO VERTINIMO
REZULTATŲ PATEIKIMO FORMA***

Teisės akto (-ų) projekto (-ų) pavadinimas (-ai)	Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 6, 7, 8, 12 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 13 straipsniu įstatymo projektas
Problema, kurią siekiama išspręsti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metiniais nacionalinio biudžeto asignavimais paremtas vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politikos finansavimas neleidžia įgyvendinti didelės apimties ir reikšmingą pridėtinę vertę generuojančių projektų, tuo pačiu apriboja galimybes netiesiogiai susigrąžinti kuo didesnę dalį į Europos Sąjungos (toliau – ES) biudžetą ir Europos plėtros fondą (toliau - EPF) sumokėtų įmokų. 2. Esamas draudimas programoms ir projektams finansuoti ne konkurso būdu neatitinka ES teisės ir apriboja Lietuvos galimybes aktyviai dalyvauti ir laimėti tarptautinių donorų, ypač ES, finansuojamus projektus, kuomet yra būtinas nacionalinis bendrasis finansavimas. 3. Nekonkurencingas darbo užmokestis riboja galimybes į tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus, vykdomus Lietuvos institucijų, pasitelkti aukščiausios kvalifikacijos Lietuvos ir tarptautinius ekspertus.
Problemos mastas ir priežastys	<p>1.1. <u>Problemos mastas</u>: Lietuva yra prisiėmusi tarptautinius įsipareigojimus oficialiai paramai vystymuisi (OPV) iki 2030 metų skirti ne mažesnę kaip 0,33 proc. BNP dalį, tačiau nuoseklus OPV didinimas neįmanomas nesukūrus lankstaus ir į didelės apimties dvišalius vystomojo bendradarbiavimo projektus orientuoto finansavimo modelio. Lietuvai tapus tarptautine donore 2004 metais dėl nelankstaus metiniais nacionalinio biudžeto asignavimais paremto dvišalės vystomojo bendradarbiavimo pagalbos teikimo mechanizmo ir nedidinančių asignavimų, Lietuvos OPV rodiklis, remiantis preliminariais EBPO duomenimis, 2019 m. nukrito iki 0,11 proc. BNP ir yra vienas mažiausių ES. Pažymėtina ir tai, kad apie 80 proc. skiriamos OPV sudaro privalomos įmokos tarptautinėms organizacijoms ir ES biudžetą, o dvišalė OPV, kuri pagal savo pobūdį labiausiai prisideda prie Lietuvos užsienio politikos stiprinimo ir turėtų generuoti didžiausią politinę ir ekonominę grąžą (pažymėtina, kad beveik visose išsivysčiusiose pasaulio šalyse vystomojo bendradarbiavimo politika vaidina išskirtinį vaidmenį skatinant išorės investicijas ir eksporto plėtrą), yra akivaizdžiai nepakankama. Remiantis Vokietijos, Ispanijos ir JAV mokslininkų atlikta studija dvišalė parama šalies donorės eksporto apimtis ilguoju laikotarpiu padidina daugiau kaip 2 kartus, o daugiašalė parama ilguoju laikotarpiu daro neigiamą poveikį eksporto apimtims</p> <p>https://www.econstor.eu/obitstream/10419/39976/1/297_martinez-zarzoso.pdf</p>

Pažymėtina ir tai, kad daugelis ES VN dvišalę paramą didina tam, kad galėtų laimėti ES biudžeto ir Europos plėtros fondo lėšomis finansuojamus, tačiau bendrojo finansavimo reikalaujančius, institucinius ir verslo projektus. Pavyzdžiui, Lietuvos įmokos į EPF nuolatos auga, tačiau dėl bendro finansavimo projektams neskiriamų lėšų nėra galimybių susigrąžinti net ir mažos dalies į šį fondą įmokėtų įmokų: Lietuva į EPF viso yra sumokėjusi daugiau kaip 40 mln. eurų ir yra beveik 100 proc. grynoji mokėtoja.

Ateityje Lietuvos privalomos įmokos į ES biudžetą ir EPF ir toliau nuosekliai didės, o esant stipriai konkurencijai tarp ES valstybių narių dvišalės paramos skyrimas bendro finansavimo projektams yra vienintelė galimybė susigrąžinti kuo didesnę dalį Lietuvos įmokų.

Esamo mechanizmo trūkumus taip pat išryškino COVID-19 pandemijos iššūkiai, kuomet dėl humanitarinės pagalbos politikos finansavimo nepakankamų apimčių problemos iš dalies buvo sprendžiamos sunaudojant beveik visas valstybės rezervo lėšas.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad kvietimų būdu atrinktų projektų vykdymas, siejant jų atsiskaitymą ir lėšų apmokėjimą su biudžetinių metų ciklu, sudaro prielaidas projektų smulkumui ir dalies veiklų atsisakymui (nespėjama įgyvendinti visų veiklų per trumpesnę nei metų laikotarpį), o tai sudaro prielaidas mažesniems projekto rezultatams ir projekto poveikiui.

1.2. Problemų priežastys: nelankstus, tarptautiniam kontekstui ir realioms vystomojo bendradarbiavimo politikos bei humanitarinės pagalbos poreikiams nepritaikytas finansavimo mechanizmas (lėšų skyrimas ir atsiskaitymas labai tampriai pririštas prie kalendorinių biudžetinių metų). Nepakankamas finansavimas, užkertantis kelią įsitraukti į didesnės apimties tarptautinių institucijų finansuojamus pagalbos projektus, kuriems reikalingos nacionalinės bendrojo finansavimo lėšos.

2.1. Problemų mastas: Šiuo metu teisės aktai numato projektų paraiškų atranką tik konkurso būdu. Tik konkursinio vystomojo bendradarbiavimo projektų finansavimo būdo numatymas neatitinka ES finansinio reglamento (t. y. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 2018 m. liepos 18 d. dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012), kurio 110, 195 straipsniuose numatyta tiesioginio skyrimo procedūra. Dėl šio neatitikimo prieš Lietuvą bet kada gali būti pradėta pažeidimo procedūra.

Toks įpareigojimas dažnai užkerta kelią Lietuvos projektų vykdytojams laimėti tarptautinių donorų, ypač ES, finansuojamus projektus, kuomet yra būtinas nacionalinis bendrasis finansavimas. Dėl esamo reglamentavimo ne tik sumažėja tikimybė Lietuvos projektų vykdytojams laimėti tarptautinius projektus, tačiau taip pat prarandamos galimybės netiesiogiai susigrąžinti dalį tarptautinėms organizacijoms ir ypač ES biudžetą, sumokėtų įmokų dalį.

Be to, tiesioginio skyrimo projektų nenumatymas nepagrįstai įpareigoja vykdyti konkursus net ir tuomet, kai yra vienintelis pareiškėjas, kuris pagal savo kompetenciją gali įgyvendinti

projektą. Pvz., šiuo metu viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) vienintelė iš Lietuvos institucijų gali įgyvendinti ES finansuojamus netiesioginio valdymo projektus, nes tik CPVA atitinka Europos Komisijos nustatytus kriterijus (penkis standarto, *angliškai* „Pillar Assessment“ kriterijus). Tačiau Užsienio reikalų ministerija, norėdama CPVA skirti bendrojo finansavimo lėšas ES netiesioginio valdymo projekto įgyvendinimui, privalo skelbti konkursą. Tokiais atvejais konkurso vykdymas ne tik neatitinka aukščiau paminėto ES finansinio reglamento, dėl ko EK bet kuriuo metu prieš Lietuvą gali pradėti pažeidimo procedūrą, bet ir sukuria nereikalingą administracinę našą konkursą organizuojančiai valstybės ar savivaldybės institucijai bei sukuria nepagrįstus lūkesčius kitiems galimiems pareiškėjams.

Tiesioginio skyrimo projektų nebuvimas atima galimybę Lietuvos valstybei nedelsiant reaguoti į ekstremalias situacijas, kuomet būtinas skubus paramos suteikimas (pvz., kai kyla didžiausias pavojus žmogiškajam saugumui arba kai žmogaus teisių organizacijos ir gynėjai veikia pačiomis sudėtingiausiomis sąlygomis ir jiems reikalinga skubi pagalba). Lietuvos institucijoms negalint greitai reaguoti (dėl būtinybės skelbti kvietimus) į vystomojo bendradarbiavimo šalyse susidariusias ekstremalias situacijas, mažėja Lietuvos kaip vystomojo bendradarbiavimo partnerės patikimumas.

Šiuo metu Lietuva įgyvendina projektus bei veiklas Ukrainoje, kurie pagal siūlomą reglamentavimą būtų traktuojami kaip tiesioginio finansavimo projektai už 1,5 mln. EUR (nuo 2018 m. iki dabar). Tačiau tikrąjį skaitinį problemos mastą pasakyti sunku, nes niekas neveda statistikos, kiek paramos nebuvo skirta (arba buvo skirta ne tokiems efektyviems instrumentams) dėl tiesioginio finansavimo projektų galimybės nebuvimo.

Tik konkursinių projektų finansavimo numatymas taip pat neatitinka Europos Komisijos pasiūlymo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės (2018 06 14 COM(2018) 460 final 2018/0243(COD); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52018PC0460>). Šio pasiūlymo 23 straipsnyje numatyti atvejai, kuriais gali būti taikoma tiesioginė sutarčių procedūra.

Toks įpareigojimas dažnai užkerta kelią Lietuvos projektų vykdytojams laimėti tarptautinių donorų, ypač ES, finansuojamus projektus, kuomet yra būtinas nacionalinis bendrasis finansavimas.

2.2. Problemos priežastys: tarptautiniam kontekstui ir realioms vystomojo bendradarbiavimo politikos bei humanitarinės pagalbos poreikiams nepritaikytas finansavimo mechanizmas (finansavimo priemonių siaurumas (alternatyvų nebuvimas) užkerta kelią įsitraukti į didesnės apimties tarptautinių institucijų finansuojamus pagalbos projektus, užkerta kelią turėti pasirinkimo galimybę, renkantis geriausią priemonę Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos tikslams įgyvendinti. Taip pat dabartinė teisinė bazė prieštarauja ES teisiniui reglamentavimui ir taikomai įprastai kitų šalių praktikai.

3.1. Problemos mastas: Lietuva, siekdama įgyvendinti tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus, konkuruoja ir su valstybėmis, kurių pragyvenimo lygis ir mokamas vidutinis

mėnesinis darbo užmokestis yra didesnis nei Lietuvoje. Lietuvai valstybėse partnerėse ruošiantis įgyvendinti ES vystomojo bendradarbiavimo projektus bei juos įgyvendinant tiek ES, tiek valstybės partnerės atstovai pageidauja, kad Lietuva pasirengimui projektui bei projekto veiklų vykdymui pasitelktų aukščiausios kvalifikacijos ekspertus. Tačiau aukščiausios klasės ekspertai (tiek užsienio šalių, tiek Lietuvos) nesutinka dirbti už darbo užmokestį, kuris numatytas įstatyme (ne didesnis negu 3, o projekto vadovui – ne didesnis negu 4 Lietuvos statistikos departamento paskutinio paskelbto šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžio).

Be to, galiojant šiai įstatymo normai, apmokėjimas už darbą projekte nepagrįstai priklauso ne nuo darbuotojo kompetencijos, atsakomybės projekte, bet nuo tuo, ar apmokėjimo įkainiai nustatyti projekto sutartyje, darbuotojo statuso Lietuvoje, projekto pobūdžio, etapo.

Tekiname keletą pavyzdžių.:

- Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatyme maksimalus darbo užmokestis nėra numatytas;
- pagal įstatymą maksimalus galimas dienos įkainis ekspertui – 197 eurai. Tuo tarpu Švedijos vystomojo bendradarbiavimo agentūra (angliškai „Swedish International Development Cooperation Agency“) savo ekspertams moka 90-120 eurų už darbo valandą. Analogiški įkainiai yra įprasti ir Didžiosios Britanijos ekspertams;
- maksimalus galimas mėnesio darbo užmokestis bruto ekspertams pagal įstatymą yra 4.143 eurai (197 eurai dienai). Tuo tarpu už dalyvavimą mažiausių įkainių ES vystomojo bendradarbiavimo projekte - Dvynių projekte mokamas ne mažesnis kaip 350 eurų dienai (arba 7.350 eurų per mėnesį (21 darbo diena × 350 eurų). Tuo tarpu įstatyme įtvirtintas maksimalus galimas darbo užmokestis yra du kartus mažesnis nei Dvynių projekte numatytas įkainis;
- įstatyme įtvirtintą maksimalų galimą darbo užmokestį privaloma taikyti ir pasiruošimui tarptautinių donorų lėšomis finansuojamiems projektams, kuomet aukštos kvalifikacijos ekspertų patirtis ypatingai reikalinga. Užsienio šalių (Didžiosios Britanijos, Švedijos) ekspertams įprastai mokamas 110 eurų už vieną valandą darbo užmokestis. Tuo tarpu pagal įstatymą maksimalus galimas dienos darbo užmokestis yra 197 eurai;
- minėta įstatymo norma, nustatanti maksimalų galimą darbo užmokestį, nepagrįstai diskriminuoja valstybės, savivaldybės įstaigų bei viešųjų įstaigų darbuotojus, lyginant su pareigūnais, kurių apmokėjimą už dalyvavimą vystomojo bendradarbiavimo projektuose reglamentuoja Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo 52 straipsnio.

Lietuva, siekdama įgyvendinti tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus, konkuruoja tarptautinėje aplinkoje ir sudaromas ir siūlomas projekto biudžetas (ir į jį patenkantis ekspertų atlygis) jau yra konkurencijos ir vertinimo objektas. Lietuva, siekdama laimėti konkursą, turi balansuoti ir prisitraukti aukštą kvalifikaciją turinčius ekspertus, tačiau įkainis vis tiek turi būti konkurencingas, kad nebūtų išpučiamas biudžetas. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad įstatyme reglamentuoti darbo užmokesčio dydį yra per griežtas teisinis reguliavimas, tik trukdantis Lietuvai

	<p>būti konkurencingai įgyvendinant ar ruošiantis įgyvendinti ES vystomojo bendradarbiavimo projektus.</p> <p><u>3.2. Problemos priežastys:</u> Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme nustatytos atlygio ribos (12 str. 1 d.) Vystomojo bendradarbiavimo projektą įgyvendinančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojams. Nustatytos ribos neatitinka tinkamą patirtį turinčių ekspertų lūkesčių, yra nekonkurencingos tarptautiniu mastu, riboja Lietuvos galimybes laimėti tarptautinius projektus, suteikia nelygiavertes sąlygas Lietuvos ekspertams.</p>
Rezultatas, kurio tikimasi priėmus teisės aktą	<p><i>Priėmus teisės aktą bus sukurtos teisinės ir praktinės prielaidos įgyvendinti vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politikos kokybinius pokyčius:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Būtų sukurtos galimybės įgyvendinti didelės apimties ir reikšmingą pridėtinę vertę generuojančius, ypač ES biudžeto ir Europos plėtros fondo lėšomis finansuojamus vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos projektus ir tuo būdu netiesiogiai susigrąžinti kuo didesnę dalį Lietuvos įmokų. Planuojama, kad tokių projektų Lietuvoje kas metus galėtų atsirasti keletą (2-5 vnt.); 2. Konkurso būdu atrinkti projektai sustambėtų, jų administravimas palengvėtų (nebūtų poreikio skaidyti į etapus ir rištis prie biudžetinių metų). Projektai pasiektų konkretesnius, tvarius ir labiau pamatuojamus rezultatus; 3. Lietuva, turėdama lankstesnę lėšų skyrimo ir administravimo sistemą, įgautų patikimesnės ir lankstesnės šalies donorės reputaciją; 4. Būtų sustiprinta Lietuvos politinė ir ekonominė įtaka tarptautinėje erdvėje. 5. Būtų sukurtos prielaidos ir paskatos skatinti eksportą. <p>Šie kokybiniai pokyčiai yra esminė sąlyga ir prielaida Lietuvai įgyvendinti Tarptautinį įsipareigojimą OPV iki 2030 metų skirti 0,33 proc. BNP.</p>
Problemai spręsti svarstytos alternatyvos	<p><u>I alternatyva:</u> <i>Status quo</i> (teisinis reguliavimas nekeičiamas) nesukuria prielaidų ir sąlygų įgyvendinti būtinus kokybinius ir kiekybinius vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politikos pokyčius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nelankstus projektų administravimas; - kvietimo būdu atrinktų projektų veiklų suspaudimas laike ir skaidymas, siekiant prisitaikyti prie biudžetinių lėšų skyrimo ciklo, projektų ir jų rezultatų smulkumas (projektai nuo sutarties sudarymo iki galutinės ataskaitos pateikimo turi mažiau nei metus); - dėl administracinių ribojimų, skiriamų lėšų grąža liktų ir toliau nepakankama; - prarandamos galimybės į besivystančias šalis skatinti eksportą, taip pat netiesiogiai susigrąžinti dalį į ES biudžetą, EPF sumokėtų Lietuvos įmokų; - Lietuva dar labiau atitoltų nuo tarptautinių įsipareigojimų, vykdymų, silpnėtų politinė ir ekonominė įtaka tarptautinėje erdvėje, prastėtų Lietuvos kaip donorės reputacija;

- konkursų, siekiant atrinkti projekto vykdytoją (kuris yra tik vienas) imitavimas, o tai kelia ne tik administracinę naštą ir kaštus, mažina visuomenės pasitikėjimą valstybės institucijomis, , bet ir vilkina sprendimus ir projektų įgyvendinimo pradžią;
- ribojamos Lietuvos galimybės konkuruoti tarptautinėje erdvėje ir laimėti tarptautinius projektus;
- tiesioginio skyrimo projektų nebuvimas atima galimybę Lietuvos valstybei nedelsiant reaguoti į ekstremalias situacijas, kuomet būtinas skubus paramos suteikimas;
- dabartinės teisinės bazės prieštaravimas ES teisiniam reglamentavimui bei taikomai įprastai kitų šalių praktikai. Tai kelia rizika, kad prieš Lietuvą bet kada gali būti pradėta pažeidimo procedūra.

II alternatyva: Nereguliavimo priemonių (visuomenės informavimas, ekonominės ir finansinės priemonės, galiojančio reguliavimo įgyvendinimo sustiprinimas, savireguliacija) taikymas.

Dėl pirmų dviejų problemų:

Ši alternatyva nėra tinkama, nes Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos specifika reikalauja maksimaliai lankstaus pagalbos teikimo ir finansinių asignavimų panaudojimo mechanizmo, o esama teisinė bazė įtvirtina mažai finansavimo priemonių turintį ir metiniais biudžeto asignavimais paremtą vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos veiklų finansavimą. Kadangi problema tiesiogiai kyla dėl esamo teisinio reguliavimo, problema gali būti išspręsta taip pat tik pakeičiant teisinį reguliavimą. Pažymėtina, kad pastaraisiais metais Nacionalinėje vystomojo bendradarbiavimo komisijoje ir kituose formatuose ieškota galimybių efektyvinti vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos teikimo veiklas kitomis priemonėmis, nekeičiant teisinio reguliavimo, tačiau poreikis keisti teisinį reguliavimą tapo dar labiau akivaizdus.

Dėl trečios problemos:

Siūlomas sprendimas iš esmės atitinka savireguliacijos principą (kuriam reikalingas teisės aktų keitimas (žr. III alternatyvą)). Nes darbo užmokesčio tarptautinių projektų ekspertams ribojimas tik mažina Lietuvos konkurencingumą tarptautinėje erdvėje. Lietuva dalyvaudama konkursuose konkuruoja su kitomis šalimis, biudžeto dydis priklauso nuo eksperto darbo užmokesčio, o tai konkurencijos ir vertinimo atrenkant nugalėtoją objektas. Papildomas Lietuvos reguliavimas nėra reikalingas, nes siekdama laimėti konkursą, Lietuva turi surasti tinkamą balansą: gebėti prisitraukti aukštos kvalifikacijos ekspertus, tačiau pateikti konkurencingą (mažesnę nei kitos šalys) biudžetą.

III alternatyva: Tobulinti teisinį reglamentavimą (priimti Lietuvos Respublikos Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 pakeitimo įstatymą).

Priėmus teisės akto pakeitimus, būtų sukurtos teisinės prielaidos ir sąlygos įgyvendinti šiame poveikio vertinime nurodytus kokybinius ir kiekybinius pokyčius.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos fondo steigimas ne tik sudarytų paskatas ir sąlygas įgyvendinti didesnės apimtys ir didesnę pridėtinę vertę generuojančius projektus, tačiau taip pat skatintų institucijas, verslą, nevyriausybinės organizacijas

	<p>konkurencijos būdu įsitraukti į Fondo lėšomis finansuojamus projektus. Siūlomas Fondo valdymo modelis (Fondo taryba, sudaryta iš nepriekaištingos reputacijos suinteresuotų valdžios, nevyriausybinių ir verslo sektoriaus atstovų) užtikrintų maksimalų atrenkamų projektų skaidrumą ir kokybę. Teisės akte įtvirtintas Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politikos finansavimo mechanizmas taip pat yra būtinas siekiant Lietuvai įgyvendinti tarptautinį įsipareigojimą iki 2030 metų skirti 0,33 proc. BNP.</p> <p>Be to, priėmus teisės akto pakeitimus, Lietuva įgautų naują lėšų skyrimo priemonę (įrankį), o tai prisidėtų prie lankstesnės ir į konkrečią situaciją galinčios greičiau reaguoti administravimo sistemos sukūrimo. Nebūtų švaistomas laikas ir lėšos imituojant konkursus, kur nėra subjektų, galinčių konkuruoti.</p> <p>Taip pat, priėmus įstatymo 12 straipsnio pakeitimus – atsisakant nustatyti maksimalaus galimo darbo užmokesčio ribas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suvienodinama praktika, kai maksimalios darbo užmokesčio ribos nėra nustatytos kituose įstatymuose (pvz., Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo 52 straipsnio 2 d.) bei užtikrinamas projektus įgyvendinančių asmenų lygiateisiškumas. Taip pat suvienodinama praktika ir dėl darbo užmokesčio, mokamo iš skirtingų šaltinių (pvz., teisės aktai nenustato maksimalaus darbo užmokesčio, mokamo valstybės biudžeto lėšomis valstybės, savivaldybių įsteigtų viešųjų įstaigų, valstybės įmonių darbuotojams (išskyrus įstaigų vadovus). Todėl nėra pagrįsta šiems darbuotojams nustatyti maksimalų galimą darbo užmokestį, mokama ne valstybės biudžeto lėšomis; 2) būtų pasiekta, kad darbo užmokestį nulemtų darbuotojo funkcijų pobūdis projekte, atsakomybės mastas, projekto sudėtingumo lygis; 3) būtų nesudaromos prielaidos, pasikeitus situacijai, keisti įstatyme nustatytus maksimalius darbo užmokesčio dydžius; 4) Lietuva galėtų prisitraukti aukštesnės kvalifikacijos ekspertus ir taptų konkurencingesnė tarptautiniuose konkursuose, kas savo ruožtu prisidėtų prie kokybiškesnio projektų įgyvendinimo
<p>Siūlomos priemonės problemai spręsti</p>	<p>Problema Nr. 1</p> <p>Vystomojo bendradarbiavimo fondo įsteigimu bus užtikrinta dvišalės ir daugiašalės paramos konvergencija.</p> <p>Tarptautinės studijos pagrindžia, kad Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politika valstybei donorei didžiausią politinę ir ypač ekonominę grąžą generuoja dvišalė parama, todėl formuojant Lietuvos biudžetą svarbiausia užtikrinti ne asignavimų apimtį, o dvišalės ir daugiašalės paramos konvergenciją.</p> <p>Problema Nr. 2</p> <p>Tiesioginio finansavimo projektų, kaip lėšų skyrimo priemonės (įrankio) įteisinimas.</p> <p>Ši priemonė prisidėtų prie lankstesnės ir į konkrečią situaciją galinčią greičiau reaguoti administravimo sistemos sukūrimo. Nebūtų švaistomos administravimo lėšos, imituojant konkursus tais atvejais, kai nėra realios galimybės kitiems subjektams konkuruoti ir laimėti konkurso.</p>

	<p>Problema Nr. 3</p> <p>Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme nustatytos atlygio ribos (12 str. 1 d.) Vystomojo bendradarbiavimo projektą įgyvendinančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojams atsisakymas.</p> <p>Ši priemonė leistų Lietuvai tapti konkurencingesne su kitomis šalimis konkuruojant dėl tarptautinių projektų įgyvendinimo.</p>
<p>Tikslinės grupės, kurias gali paveikti teisės akto įgyvendinimas</p>	<p>Teisės akte įtvirtintas lankstus ir realius vystomojo bendradarbiavimo politikos poreikius atitinkantis finansavimo mechanizmas teigiamai paveiks valdžios institucijų (Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją, CPVA, kitas Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai paramą administruojančias įstaigas), taip pat ekonominių socialinių partnerių galimybes parengti ir įgyvendinti kokybiškus, didelės apimties ir didesnę pridėtinę vertę generuojančius projektus (20-40 projektų vykdytojų per metus). Siūlomas įtvirtinti Fondo valdymo modelis (Fondo taryba, sudaryta iš skirtingų valdžios ir savivaldybių institucijų, taip pat Nevyriausybinų organizacijų ir privataus sektoriaus atstovų) užtikrins didesnę teikiamos dvišalės paramos skaidrumą ir kokybę.</p> <p>Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kaip jos apibrėžtos Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo 2 str. 13 d., bei jų darbuotojai, dalyvaujantys vystomojo bendradarbiavimo veikloje.</p> <p>Teisės akto įgyvendinimas teigiamai paveiks privatų sektorių ir nevyriausybines organizacijas. Keitimai ypatingą naudą duos nevyriausybinių organizacijų sektoriui, kuris yra dažniausias projektų vykdytojas Lietuvos ir vystomojo bendradarbiavimo programoje. Fondo įkūrimas suteiks galimybes veiklą nesieti su kalendorinių metų biudžeto ciklu, vykdyti didesnės apimties, ilgesnius, į didesnę rezultatą ir poveikį orientuotus projektus.</p> <p>Lietuva, įgavus daugiau lėšų skyrimo įrankių (tiesioginio finansavimo projektai), taps lankstesne ir patikimesne šalimi donore, bus taupomos lėšos neimituojant konkursų tais atvejais, kai yra vienintelis reikalavimus atitinkantis projekto vykdytojas.</p> <p>Lietuva taps konkurencingesnė tarptautiniuose konkursuose, todėl bus sudarytos sąlygos daugiau Lietuvos ekspertų dalyvauti tarptautinių projektų veikloje.</p>
<p>Apibendrinti poveikio vertinimo rezultatai</p>	<p><i>(pateikiama aktuali informacija, duomenys, argumentai ir pagrįdžiama, kokiais aspektais ir kokio dydžio (masto) galima teigiamą ir / ar neigiamą poveikį siūlomas reguliavimas gali turėti. Vertintini šie poveikio aspektai: poveikis valstybės finansams, poveikis inovacijoms, poveikis konkurencijai, poveikis verslo sąlygoms, poveikis regionų plėtrai, poveikis užimtumui, poveikis valstybės institucinei sandarai, taip pat kiti konkrečiu atveju aktualūs aspektai)</i></p> <p>Poveikis naujiems reguliuojamiems visuomeniniams santykiams: naujas teisinis reguliavimas sukurs paskatas Lietuvos institucijoms, NVO ir verslui aktyviau įsitraukti į didesnę pridėtinę vertę generuojančias vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės</p>

	<p>pagalbos veiklas ir tokiu būdu prisidės prie Lietuvos politinės, institucinės, verslo ir visuomeninės brandos stiprinimo.</p> <p>Keitimai ypatingą naudą duos nevyriausybinį organizacijų sektoriui, kuris yra dažniausias projektų vykdytojas Lietuvos ir vystomojo bendradarbiavimo programoje. Fondo įkūrimas suteiks galimybes veiklą nesieti su kalendorinių metų biudžeto ciklu, vykdyti didesnės apimties, ilgesnius, į didesnę rezultatą ir poveikį orientuotus projektus. Tai stiprins ne tik pačius projektus, bet ir patį NVO sektorių, nes bus suteiktos didesnės galimybės įgyvendinti tarptautines veiklas, prisitraukti srities ekspertus, stiprinti savo patirtį ir žinomumą ne tik Lietuvoje, bet ir šalyse paramos gavėjose. Poveikis valstybės finansams: teisės akto projekte įtvirtintas Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos fondas nesuponuoja konkretaus poveikio valstybės finansams ir nepažeidžia valstybės biudžeto planuotojo diskrecijos formuoti metinį valstybės biudžetą atsižvelgiant į ekonominį ir politinį poreikio pagrindimą, taip pat ankstesnių metų Fondo veiklos rezultatus. Įstatymo projekte nenurodomas joks konkretus Fondui skirtinų biudžeto asignavimų, kurie bus apskaitomi kaip OPV, dydis, tačiau siūloma užtikrinti Lietuvos daugiašalei ir dvišalei paramai skirtų asignavimų konvergenciją, nes būtent dvišalė parama valstybei donorei generuoja didžiausią politinę ir ekonominę grąžą.</p> <p>Poveikis konkurencijai bei verslo sąlygoms: numatomas teigiamas poveikis tiek konkurencijos, tiek verslo sąlygoms. Lankstus ir atviras vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos veiklą finansavimo mechanizmas paskatins valdžios, nevyriausybinių sektoriaus ir verslo, siekiančio dalyvauti Fondo lėšomis finansuojamuose projektuose, konkurenciją. Tokios nuomonės laikosi absoliuti dauguma apklaustų Nacionalinės vystomojo bendradarbiavimo komisijos narių. Numatomas teigiamas poveikis verslo sąlygoms: įvairiuose diskusiniuose formatuose verslo atstovai yra akcentavę, kad tiek nelankstus finansavimo mechanizmas, tiek finansavimo apimtys neskatina verslo įsitraukti į vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos veiklas.</p> <p>Taip pat planuojama, kad dėl sėkmingesnių vystomojo bendradarbiavimo lėšų panaudojimo, didėtų Lietuvos žinomumas kitose šalyse, būtų sustiprintos į tas šalis eksporto galimybės, tai sudarytų prielaidas susigrąžinti dalį paramai skirtų lėšų.</p> <p>Siūlomu reguliavimu siekiama įtvirtinti teises ir praktines prielaidas įgyvendinti būtinus vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politikos pokyčius, iš kurių svarbiausias – tarptautiniam kontekstui pritaikyto lankstaus mechanizmo (Fondo) sukūrimas. Siūlomas reguliavimas nedaro tiesioginio poveikio formuojamo metinio biudžeto, kuri bus apskaitoma kaip OPV dalis, apimčiai, tačiau įtvirtinama prievolė užtikrinti daugiašalei ir dvišalei OPV skiriamų asignavimų konvergenciją.</p>
Informacija apie viešąsias konsultacijas	<p>Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos politikos kokybiniai ir kiekybiniai aspektai reguliariai aptariami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nacionalinėje vystomojo bendradarbiavimo komisijoje (artimiausią posėdį ketinama surengti rugsėjo mėn.), 2. Surengtos aukšto lygio politinės diskusijos įtraukiant visas suinteresuotas šalis: <ul style="list-style-type: none"> - 2019 m. spalio mėn. tematinė diskusija TSPMI,

	<ul style="list-style-type: none"> - 2020 m. vasario mėn. URM metinė vystomojo bendradarbiavimo konferencija, - 2020 m. liepos mėn. CPVA organizuota vadovų diskusija ir kt.). <p>Suinteresuotos šalys (ypač URM ir CPVA) apie būtinus pokyčius (Fondo steigimo ir tiesioginio finansavimo projektų poreikį) diskutuoja ir tariaisi jau keletą metų, susitikdamos Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programos įgyvendinimo klausimais. Po kiekvienų metų kvietimo rezultatų paskelbimo, suinteresuotos institucijos susitinka aptarti rezultatų ir kaip būtų galima padaryti kvietimą patrauklesnį ir gauti geresnius projektų rezultatus. Visada iškeliamos tos pačios problemos (projekto veiklų trumpumas (ji neturi net metų savo veikloms įgyvendinti) ir tam tikrose srityse konkurencijos nebuvimas (nes veikia tik viena organizacija).</p> <p>Visos vystomojo bendradarbiavimo veikloje dalyvaujančios institucijos sutaria, kad Lietuvos tarptautinio išsipareigojimo iki 2030 m. OPV skirti ne mažiau kaip 0,33 proc. BNP neįmanoma pasiekti neįgyvendinus kokybinių pokyčių, ypač neužtikrinus dvišalės ir daugiašalės paramos konvergencijos bei neįtvirtinus tiesioginio skyrimo projektų.</p> <p>Institucijos, kurios dalyvauja ar siekia dalyvauti tarptautiniuose projektuose (CPVA, Policijos departamentas ir kt.) ne kartą URM yra išsakiusios apie įkainių dydžio reglamentavimo spragas ir kaip tai riboja galimybes prisitraukti ekspertus ir laimėti tarptautinius konkursus.</p> <p>Minėtos diskusijos yra nuolatinės ir įstaigoms veikiančioms Vystomojo bendradarbiavimo srityje gerai žinomos.</p> <p><i>(jeigu konsultacijos nevykdytos, pateikiamas pagrindimas, kodėl jos nevykdytos)</i></p>
--	---

* Forma pildoma viso teisės aktų projektų paketo poveikio vertinimo rezultatams bendrai pateikti.

 Raimundas Karoblis
 Krašto apsaugos ministras